

Szapáry miniszter gróf nemcsak felte a felhozott észrevételekre, de egyáltalán eladta munkaprogramjának nevezetesebb pontozatát, melyeket a ház közeli ülésével fogadott. Kiemeltem beszédében, hogy a külön földmívelési miniszterium alkotta-ainak czájja, hogy a szakminiszter több gondot fordítasson a mezőgazdaság érdekeire.

Schmerling Antal. B é c s b ö l írják a „Pester Correspondenz”-nek:

A februári alkotmány megteremtője. Schmerling Antal lovag, ma ünneplő államszolgálatba lépésének hatvanadik évfordulóját s az egész osztrák százkáros élén O Felségével, sietett kifejezni szerencsés kiváncságot az értekezési aggyatánnak.

Hatvan évi közéletét, tiszta jellem és tagadhatatlanul jó akarat: ezek valóban oly tulajdonságok és nyilvánulások, melyek megérdemlik a nyilvános elismerést. A jelenlegi osztrák regimétől Schmerling távol áll, inkább ellenzéki, mint kormányparti. O német s mint ilyen érez, a mit, a német liberális párt korfousai közé tartozik is, mely párt a Taaffe-féle kibékítési és kigyeztetési politika elleni küzdelemben is igen gyakran hivatkozik rá és az ő alkotmányára.

Ambár a nagy-németség, melyet Schmerling a birodalmi kormányzóknak, János főhercegnek egykori miniszterének minden szabadságát és egy alkotmányos mérvét is szem előtt tartott, már rég szétbomlott. O Németországot osztrák fenhatóság alatt, Ausztriát mint centralisztikus birodalmat gondolta, melyben Magyarország, mint koronazságot lett volna kebelesze. Magyarország azonban nem engedte magát bekebelezni s ellenállással meghiusul Schmerling és az alkotmány. Németország pedig egy lett s nagy, Ausztria nélkül, orosz fenhatóság alatt.

E férfiak igazságot kell adni annak konstataciónak, hogy terveihez megihusult, s épp az ellenkezőjéért annak, a mit ő a legjobbnak tartott, méltóságoson elvise s mint igazi bürokrata, az új törvényes alakulásokkal szemben a loyális, a törvényt respektáló állampolgár álláspontjára helyezkedett.

Magyarországnak is van oka feledni a a neheztelést, melylyel a februári alkotmány a tyja iránt viseltetett: Schmerling, különösen mint az osztrák delegáció elnöke, ismételtén bebizonyította, hogy tiszteli a dualizmust, mely elcélre lett teremtve, sőt Magyarország iránt őszinte rokonszenvet táplál. Tetszik neki a liberális szellem, mely Magyarországot intézményeit s egész közéletét átelleni, minden bürokratizmus mellett, a hatvan éven át megszokott s általa megkedvelt osztrák szablon minden megosonodottsága mellett is liberális, jofenus, a mint hogy nagy német multja sem akadályozza abban, hogy tantörthatalan hiva legyen a porosz-német bizodalommal létező szövetségnek.

Tehát irigység nélkül, sőt jóakarattal nézheti Magyarország, hogy mint ünneplő az agy osztrák államférfi jubileumát, a más Schmerlinget a közös érdek és meggyőződés több szála fűzi Magyarországhoz, mint azt a Schmerlinget, ki a hatvanas években távozott e hazából.

Magyar képviselők Kronawetternek. Kronawetternek a bécsi Reichsrathban mondott beszéde a képviselőház esztörtökön ülése alatt élénk beszélés tárgyát képezte. Herman Ottó kezdeményezésére aztán a következő tavriratot monasztették Kronawetterhez: „Ama talál és igaz szavakért, melyek gr. Bathány Lajos és szabadságharcunk tizenhárom tábornoka martir-halálának jelentőségét megvilágították, teljes elismerésüket küldik önnek a magyar képviselőház következő tagjai: Károlyi Gábor, Herman Ottó, Justh Gyula, Szadowszky József, Simonfay János, Illyés Bálint, Orbán Baláz, Lukács Gyula, Vécsy Endre, Petrich Ferencz, Percezel Miklós, Kaas Ivor br, Törs Kálmán, Hoitsy Pál, Vályi Arpad.” — Kronawetter beszéde egész terjedelmében van előtűnt. Kivesessük belőle azt a részt, melyre a fentebbi tavrirat vonatkozik:

A miniszter jónak látta megjegyezni, hogy az örökösödési jogról szóló törvény 1794-ik évből, tehát a legfrészebb időből származik és hogy az ily törvény csakie rémuralom ideje alatt vihető keresztől. Csodálkozom, hogy oly ajkról oly állítást kellett hallanom. Hiszen tudnia kell a miniszternek, hogy amax alapelvek, a melyek akkor a polgári jogra néve kimondattak, mondattak, a „Code civil”-ben meg vannak valósítva és hogy az 1794-iki évről szóló törvény abban majdnem azoszerint meg van. Azok a törvények, melyek akkor hozattak, semmiféle összeköttetésben nem állanak a forradalmárokkal, ily sem az alkotmánytörvények, sem a vallászsabadságról, vagy a polgári házasságról, gyülekezési és együleti jogról, kereskedelmi és iparzsabadságról szóló törvények a terrorizálakkal nem hozhatók kapcsolatba. A terror idejének egészen másban rejlik az alapja. Hagyták volna békében a frankiákat az abszolútiztikus uralkodók, a kik existenzójukat veszélyeztetve, trónjukat pedig inogni látták! Akkor egyszerre tizenhárom hadsereg vonult be Franciaországba, Vendéeban és délen az ellenforradalom dühöngött Paris belsejében pedig az arulás ütötte fel fejét. Habár Parisban szélsőségekbe estek, mégis igazságosnak kell lenni; mert ez nem csak Parisban a forradalmárokkal volt így. Mit tért Oroszország Lengyelországban, mióta ott a ur? Nem gyilkolt-e meg százasok több embert azóta, mint a hány ember a forradalomban vett részt? Mit tettek az angolok Indiában? Egyeztetten az agyukhoz kötötték az embereket s úgy végeztek velők. Mit tettek a Bourbonok Oroszországban a katonai forradalmak

idejében? Es mi történt nálunk — nyíltan mondom ezt 1848-ban? A Stadtraben és az Ujéplet sokat tudnának mondani. Tizenhárom magyar tábornokot akasztottak fel egy napon. — Es miként nyomták el 1871-ben a szocialisztikus mozgalmakat Franciaországban? — Mit tett Gallifet tábornok? Az embereket, minthogy őket puskátűzrel megölni sok fáradságba került volna, százként kergette a kaszárnyák udvarára, s ott kartásossal lövette agyon. Uj-Caledoniába tömegesen hozták a szerencsétlen embereket, ki sem hallgatva minden ítélet nélkül végezték ki őket, még a nevüket sem kérdezték meg. Es mindig csak a forradalom terroizálásról beszélnek. Az ily időkben, a meddig a világ állni fog, sohasem lesz másképpen s ily módon az egyik párt mitsem vehet szemére a másiknak. Afranciai forradalmi törvényesnek legálább esküdtet voltak, a minálunk es. kir. káplárok és kőszakatonák határozata a ítélet, vajon Batthány Lajos gróf mint magyar miniszterrel nek követett-e el felsegértést azáltal, hogy a pragmatika sanotit megsejtette. Es ezt is igazságszolgálatnak nevezték. Az eféle szemrehányásokkal tehát legyenek óvatosabbak.

KÜLFÖLD.

A Vambéry Armin angolországi fogadtatása által Oroszországban előidézett benyomásokról a következőket írják a „N. m. zset”-nek Bécsből:

Nem tartozik a kellemetlen látványok közé, mikor az embernek valamelyik rosszakarója a sarokba szorul. Ilyen helyzetben szemléljük ma a derék „Novoje Wremjät”, amelynek sehoggy sem tetszenek azok a valóban rendkívüli kintűntetések, a melyekben Vambéry Armin tudós hazánkfa a londoni legeslegmagasabb udvari és politikai körökben részestül és kevésbé a nagy hatású, amelyet felolvasási előidéztek. Hogy az említett panszláv lap sorokba szorult állapotában, érvekkel nem rendelkező, gorombáskodáshoz folyamodik és európaszerte köztiszteltben álló tudósunkat „muszka faló magyar kalandornak” cizmmezeti, az ránk néve legkevésbé sem von le a „Novoje Wremja” cziklének kellemes voltából, mert a gorombáskodás tudvalevőleg az érvekből kifogyott tehetlenség legutolsó fegyvere szokott lenni. Ha Vambéry theorái annyira elvesztették volna súlyukat és értéküket; ha a derék magyar tudós „órja csakugyan tíz évtől későn járna”, mint a panszláv lap állítja, akkor mire való a szenvedélyes düh és elkeseredés a londoni felolvasás és annak hatása miatt? Tíz évvel elmaradott politikai theoriák fejtegetése rendszerint nem érdemli meg, hogy egy nagy politikai vezér l vezéreszikket írjon róla. A legmulatságosabb azonban az egészben a befejezés, a mely így hangzik: „Hazánkban (Oroszországban) a magyar gyűlöletje azonban téved, ha azt hiszi, hogy fejtegetései a török birodalom fenntartásának mulhatlan szükségéről, jelenleg az orosz tüleket sértik. Nálunk is mindinkább gyökert ver a meggyőződés, hogy Törökország végleges rombadolását nem szabad elősegíteni, már csak azért sem, mert reánk néve sokkal előnyösebb, ha a „tengerszorosok kulcsai” török kezében vannak, mintha ama hatalmak egyikének a kezében volna, a melyek már fenik a fogukat a szultán hagyatékára és belopóztak az igazhitű orthodox népek felett való uralomba, azon frügy alatt, hogy azoknál a rendet helyreállítsák.”

Erre a monarchiánk ellen intőzett orttamadásra nincs válszunk, mert szándékosan odavetett, köztudomású valótárságokra reflektálni nem érdemes. Hanem tudomással vesszük azt a kijelentést, hogy Oroszországban is meg vannak győződve a török birodalom fenntartásának szükségéről, a mi főleg harminczöt év óta az európai konzervatív hatalmak politikai programjának egyik alapelve és Vambéry londoni felolvasásának főtárgya volt. Igaz, hogy e 35 év alatt Oroszország irtó háborút indított a török birodalom ellen és nem rajta mult, hogy a birodalom ne maradjon a lét-zök sorában: de ha Oroszország e tekintetben megtért, ennek mi csak örülhetünk, mert akkor a keleti kérdés e legfontosabb részére néve nem lesz többé vélemény: önönbég Oroszország és a többi Európa közt. De ha a dolog csakugyan így áll és a „Novoje Wremja” állításiái igaznak, miért akkor az a nagy elkeseredés Vambéry és lelkesült londoni hallgatósága ellen?

Orosz ravaszág. A félhivatalos orosz szlaponaknak hallgatás a külügyekről és különösen a balkáni államok ügyeiről, semmiképpen sem magyarázható olyképen, mintha az orosz politikai banavaltózás állott volna be. A legutóbbi hónapok folyamán Szerbiában és Romániában bekövetkezett események elegendőleg bizonyították, hogy Oroszország jobban cselekszik, ha az eseményeknek szabad folyását engedi, mintha azokat befolyásolni akarja. Az ilyféle eljárás a czári birodalomnak Bulgáriában nagyon is sokba került s ezért Szerbiában és Romániában is a legnagyobb

elővigyázatra int. Hogyha Oroszország akár a legkisebb mértékben is azon törekvést tanusítaná, hogy amax országok beülyeibe avatkozni akar, ennek az volna következzése, hogy Ausztria-Magyarországgy Visszanyerem régi befolyását a belgrádkörömánya ra s az orosz szofilibukaresti kabinet ismét megbuktattnak. Ezzel azonban nincs az mondva, hogy Oroszországnak ne kelljen morális támogatást adnia balkáni államoknak. Ez már azért is szükségesnek látszik, mivel a szerb hazafias azon tudat által, hogy barátságos hatalom törődik ki az ő sorukkal, csak nyerne erőben és Oroszország is nyer az által, ha a czári birodalom körül becses segélyerők önkéntesen csoportosulnak a helyett, hogy Oroszország közönyös magatartása folytán, más felé keressenek védelmet, melyre a kis államnak mindig szüksége van és különösen akkor, ha a nagyhatalmak küzdelme közeli vagy távoli kilátásban van. De ezen morális támogatást sem adhatja Oroszország nyíltan az ő hűveinek a balkáni területen, a nélkül, hogy fel ne keltsa a rekriminációkat. Ez magyarázza meg azt, hogy minden eljárásban a legnagyobb elővigyázatot tanusítja és hogy hasonló ajánl a ruszofil államférfiaknak a balkáni államokban, másrésztől azonban az orosz sajtónak szabad kezét enged, hogy Oroszország barátjait meggyőzze arról, hogy a mig függetlenségüket békés uton védelmezik, Oroszország támogatására számíthatnak. Ezen latzólagos ellentmondásos magatartásból lehet azt megmagyarázni, hogy a hivatalos körök Mihály volt metropolitának gatsinai fogadtatásáról hallgattak és hogy az utóbbinak az orosz kormány sürgetőleg azt ajánlotta, hogy Szerbiába való visszatérte után nagy elővlyázzattal járjon el, Ugyanez okokra vezethet ő vissza, hogy az orosz kormány Natalia királynőre oly irányban gyakorolta a legnagyobb befolyást, hogy halassza el Szerbiába visszatérését, míg az orosz sajtó mindkét esetben nyíltan és tartózkodás nélkül hangoztatta rokonszenvét Mihály metropolita és Natalia királynő iránt. Különben az orosz sajtó mindkét személyiség visszatérhet egyedül annak próbakövétl tekintni, hogy a jelenlegi szerb kormány megszabadult-e valóban Milán királynak befolyásától és hogy a fordulat Szerbiában komoly-e és biztosítva van-e ellenkező reakcióól?

Taaffe a kath. kongresszusról Taaffe miniszterének Carneri lovag interpellációjára a katolikus gyűlésnek a pápához intézett üdvözlő sürgönyében így a következőket válaszolta:

E kérdésre megjegyzem, hogy a kormány nem érsi indítatva magát, hogy a katolikus gyűlésnek tulajdonképp csak a lapokból ismert, azos nyilatkozatát, melyek egy meghívott vendégekre korlátozott gyűlésben, tehát mely a kormány képviselőinek interpellációja nélkül jött össze, fejtegetések vagy nyilatkozatok tárgyává tegye. (Lieschteinsteiner herceg: Helyes!) A mennyiben e pytleseu résztvevők a nekik, mint minden más állampolgárnak államjogilag biztosított szabad szólásjoggal élnek e nyilatkozatok ki vannak vonva a kormány minden további közbelépése alul; a ily magán gyűlés nyilatkozatai azonban nem képesek semmiféle befolyást gyakorolni az osztrák magyar monarchia fennálló politikájára, melynek külügyi viszonyait csak a monarchia jól megfontolt érdeke határozzák meg. A mi különösen a szoros baráti viszonyunkat illeti a olasz királysághoz, azokat a felelős külügyminiszter kompetens helyről ismételve kétség kizáró módon jellemezte. (Tetszés jobbról.)

LEGUJABB POSTA.

Boulanger beteg. Londonból a következőket írják: Boulanger beteg. Mára kor is betegeskedett, mikor Parisból trüszelbe ment, anélkül azonban, hogy valami határozott bajt konstaltáltak volna. Londonba költözése óta azonban állapota jelentékenyen rosszabbra fordult, feltűnő gyngység, álmatlanság és lesoványodás muttkoztak, mit úgy a tábornok, mint környezete és egy, először meghívott orvos az többi idők izgalmanak tulajdonították s idegek túlingerülttségének tartották. Londonban állapota eleinte javulni látszott, de csakhamar fokozottabb mérvben újultak meg a főt elsorolt szimptomák. Charras r, egy szolgálaton kívüli francia katonasoros, Boulangernek barátja, ki hosszabb időtá tartózkodik Londonban a híres Pavyvaljánt konzultálni, Pavy, ki szakmájában az első európai tekintély, nagyon előrehadott diabetezt konstaltál mely a híres orv véleménye szerint már hosszabb idő elő keletkezett, erre mutatnak a tábornok yakán gyakori halogyos daganatok. Pavy kijelentette hogy a tábornoknak föltétlenül tartozkodnia kell minden foglalkozástól s izgalomtól s azonnal Vichybe vagy Kulsbadba mennie. Charras r a viszonyokrvaló tekintetből azt a közvetítő indítványt tette, menjen Boulanger Wight szíre s használja ott a Vichyvizet. Pénteken újabb konzultáció lesz Weber dr-nal a donoi német kórház főorvosával a Boulanger e konzultáció eredményes fogja magát tartani. Boulanger

barájjai, kik gondosan el akarnak kerülni minden, a tábornok egészségét illető kedvezőtlen hírt, Charras dr. terve mellett vannak.

Anglia és Szerbia. St. John angol követ esztörtökön délelőtt átnyújtotta a regenseknek ily megbízó levélet és kifejezte az angol királyné óhaját, hogy Szerbia boldoggá legyen és hogy a két országnak barátságos viszonya egymáshoz mindinkább bensűvé váljék. Ristic os válaszában kiemelte, hogy rgy a regensek, mint a kormány igen nagy fontosságo: tulajdonítanak annak, hogy az angol királyné jó indulattal viseltetik Szerbia és az ifju király irányában, és hogy a regensek és a kormány a leghatásosabb támogatásban részesítendik a követet.

Merénylet-terv a bolgár fejedelem ellen. Egy montenegrói feladása következtében a román rendőrség összeszesküvészfedeztetfel, mely Ferdinand bolgár fejedelem életére tört. A merényletet akkorra tervezték, mikor Ferdinand nyarra látogatást tesz a román királyi párnál. Az összeskütvők többnyire montenegróiak, kik már dinamitbombaakat kezdtek szerezni. Azt a montenegróit, ki az összesküvést elarulta, letartóztatták.

A „Times”-nek jelentik Konstantinápolyból: A porta jelentést kapott Szófiából, hogy bolgár menekültek és panszláv ügynek Szerbiában erősen szervezkednek, hogy Bulgáriában fenálló rendet felroghassák. A veszélyes társaság keleten elvona látva pézzel. A szerb hatóságok nem akadályozták semmiben működésüket.

Az „ARADI KOZLÓNY.”

(Megjelen mindennap.)
Előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:
Egy évre 12 frt — kr
Fél évre 6 „ —
Negyed évre 3 „ —
Egy órára 1 „ —
Vidékre szétküldve:
Egy évre 14 frt — kr
Fél évre 7 „ —
Negyed évre 3 „ 50
Egy órára 1 „ 20
Felkérjük egyúttal lapunk azon előfizetőit, kiknek előfizetése március 15-én lejárt, hogy az előfizetést mielőbb megtenn sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

Az „Aradi Közlöny.” kiadóhivatala.

NAPTAR.

Május 18 Szombat. Római kath. napár Vénosz vt. Prot. napár: Erik. Gbrö-orosz napár: (május 5) Jób: Nap kél 4 óra 25 perczkor, nyugozik 7 óra 32 perczkor.
Május 18. Vausti altisztek bája a vároaligeti vendéglőben.
Május 19. Az asztalossegédok együletének majálisa a csálai erdőben.
Május 20. Sorozás az aradi járásban (Ipar testület háza).
Május 21. Az aradi általános munkásbetegsegily-egylet ülése.
Május 29. A lyceumi ifjuság majálisa a csálai erdőben.
Május 29. Ekdüztársék tárgyalás a Kis-Gottschalt sajtóperben.
Junius 1. Az arad-csanádi egyület vesutak kösgyűlése délelőtt 10 órakor.
A „Kölcsey Egyesület” könyvtára (Szabadegter 1 sz.) a közönségnek rendelkezésére áll kedden és szombaton d. u. 3-4 s pénteken 11-12 óra között.

HIRREK.

ARAD ÉS VIDÉKE.

Ormos Péter alispán Pécskáról, hol a sorozáson elnököl, na visszaérkezik Aradra.
Salacz Gyula polgármester Páreoz István tanácsnok kiáértében tegnap át ment Mezőhegyesre, hol a város részere fog tenyészállatokat vásárolni.
Urbányi János, Arad város főkapitánya, mint örömmel értesültünk, már felépült betegségből annyira, hogy a napokban elfoglulja hivatalát.
F. Hegyi Aranka, az Aradon vendégszerepelt művésznő tegnap délen a fővárosba visszautazott.
Barna István, az aradi szintársulat volt karmestere Aradi Gerőhöz szerződött s így szö sincs arról, a mit híresletnek, hogy t. i. a jel-s karmester Mosonyival marad.
Az aradi szintársulat hivatalos elutasását Mosonyi igazgató tegnapra jelezte. Ugy látszik azonban, hogy a tagoknak nem igen akarázik beleszólolni a makói szezonba, a minek természetesen nem a Makóváros közönsége iránt nyilvánuló ellenszenv az oka, nem, egy ozeptet sem, hanem az, hogy Mosonyitól az aradi válság s a nálunk történtek után ugy irtóznak, mint a kecske a kőről. Hiába, a direktor ur nemcsak a közönség előtt járta le magát az utolsóig hanem saját tarsulata előtt is, a mely végvonalásáig pártolta, dédelgette, akár a — színtügyi bizottság. Most

már azonban, mint a jelek mutatják, tökéletesen beteltek vele. Tudatta az egész szintársulat, hogy a hivatalos elutasás pénteken délután meg végbe, tudtták, hogy Mosonyi végelentül bizik a makói közönségben mindamellett is alighanem az fog bekövetkezni, a mit a közönség regóta sejt a a mit mi is többször hangoztattunk: a szétoszlás. Tegnap a pályaudvaron minden volt, csak — színsz nem. Mosonyi jelen meg legelőször. Idegesen járt fel s alá az indóház aszfaltján, körülözött, bekacsintott az étterembe, aztán a — harmadosztályu váróterembe, haába kapott s megrázta a fejét. Nincs senki. . . „Csak nem hagyunk cserben, — gondolta magában. Nem hagyják. Kérvess! a vonat indulása előtt megjelent a Perronn a sugó, ennek neje, három kardalok, két kardaloszó, a színházi fodrász s egy elsőbb rendű férfitag. Mondanunk sem kell, hogy valamennyien végtelenül desperált arczkal üttek fel a harmadosztályu kupéba, melynek ajtaja előtt Mosonyi az indulásig nagy családi konferenciát tartott. Aztán — megfordult ő maga is visszatért a városba. „Bizonyosan holnap jönnek az elsőrendű tagjaim” — vigasztalta magát. Hát csak dédelgesse magát ebben a nép reményességben. Meglehet hogy a tarsulat elsőrendű tagjai közül is átmennek néhányan Makóra, de hogy a térra Mosonyival, ha ugyan ő lesz az aradi igazgató, a mi roppant kétséges dolog; nem kerülnek vissza hozzánk, az már több mint bizonyos. . .

Sulkovszky herceg elfogatásáról még a következő részeket jelentik: A zürichi rendőrök azonnal felmenték Sulkovszky herceget, a mint a városba érkezt, és kocsiját, melyen egy szállodába hajtottak. Utközben feltűrtóztatták, „nem vagyok elmozdítva s igazamat keressék” — szót a herceg a rendőrökhez de ezek nem hajtottak tiltakozásra. Vesegehy Lujza is élénken protestált: „Azt hisszük — így szölt — hogy szabad földön vagyunk. A herceg nem gonosztevő, őt ártatlanul öldözik. Leikileg is ép, egészséges és mégis fogva akarják tartani.” Frieó lánderé kijelentette, hogy neki semmi érdeke sem volt a szöktetésben s azért támogatta barátnőjét, mert meg akarja menteni balsorsából a szerencsétlen herceget. Azt mondta továbbá, hogy a herceg az egész uton nyugodtan és okosan viselte magát. Kész is megesküdni, hogy a herceg nem örlt. De a kérések és tiltakozások kárba veszték, mert a herceget internáltak, a nőnek pedig meghagyták, hogy msrdjának a városban. A zürichi hatóság Gollid zürichi ügyvédet bízta meg a herceg képviselésével. A herceget a zürichi tól molett levő Burghülzli-téblődába szállították, a mi ellen ő maga sem tett kifogást. Egy zürichi tudósító szerint maga is beismerte, hogy ő csakugyan beteg ember. Illetékes forrásból azt jelentik, hogy a zürichi hatóság teljesítene a osztrák hatóságok kívánságát, ha azok a herceg kiszolgáltatását kérik. Kr a n t e r Alajost a herceg volt apólját, már átszolgáltatták a törvényeseknek. Ellene a szöktetésben való bünreázesség és lopás büntette miatt, Vesegehy Lujza és Frieó lánderé Sarolta ellen pedig szöktetés miatt fogják a vizsgálatot megindítani. Egy bécsi távirat megerősíti azt a hírt, hogy Sulkovszky herceget egyelőre Bonna viszik a Freisberg-féle elmegyógyító intézetbe. A Leidesdorff-intézet felügyelője Weitschacher V. az igazgatósággal egyetértve elhagyta eddigi alkalmazását. A kormány Sulkovszky herceg visszavételé ellen semmi kifogást nem tesz. A diplomáciai közbenjárás szükségessége is elcsik.

Megbízás a halottnak. Mikor Arad város közigazgatási bizottságának multkori ülésen a polgármester indítványára kimonodottak, hogy a megyeházban elhelyezett börtönöket szakértők által megvizsgáltják s felírják az igazságtügyi miniszterhez, hogy az ott tapasztalt egészségtelen állapotot segitsen: a bizottság boldogult Darányi János dr.-t is felkérte, hogy a vizsgálatban részt vegyen. Csakhogy a végzett máskép határozott; a főorvos ma már nincs az élők sorában. A közigazgatási irodába tegnap került le ez az akta s itt az értesítést termézetesen nem állították ki, hanem felőbb intézkedés folytán a megbízást Pozsgay s Lajos dr. tb. főorvosra ruházták fel.

Katonazene. Addig is lesz részünk katonazében gyönyörködni, míg a 38. gyalogezred törzse véglegesen Aradra kerül Fehéretplomból. Mint értesültünk, a 39. gyalogezred zenekara Debreczenből a napokban Aradra érkezik s két hétig nálunk marad, a mely idő alatt több vendéglőben hangversenyt és délutánokint térzenét rendez.

Vasuti majális a ligetben. Ma szombaton ismét vig mulatsági teszi hangosá a városiplet. A m. kir. államvasutak aradi ületvezetőségének altisztei tartják meg odakint idei mulatságukat, a mely kétségtelenül igen sikerült lesz, a közönség körében meleg érdeklődés mutatkozik a vigalom iránt, mert számos izben buzonyult, hogy a vasutasok mulatságán a legkedélyesebben, legjobban ismet mulatni. Figyelmeltetjük is a közönséget, hogy ne mulassza el a mai vigalmat. A bálányai tisztet Bóhm Lajosné, az állomásai főnök kedves neje vállalt el. A majális este fél 9 órakor veszi kezdetét s a városipleti vendéglő nagy termében tartatik meg, melyet osinosan feldiszenek. Ki lesz világitva az egész liget. A rendezéség felkér, a holgyeket, hogy minél egyszerűbb öltözékben jelenjenek meg a táncmulatságon, A zenét, miután a kato-

nazekar nem érkezett meg Nagyjósi kitűnő bandája fogja szolgáltatni. A lovat, tekintettel a közönség kényelmére, egész éjjel közlekedni fog. Megemlítjük még, hogy a mulatságra szóló családjegyek ára 2 frt, a személyre pedig 1 frt. A tisztárvédelem jótékonyozásra fordították. A felfűtéseket összege már is túlhaladja a 160 frtot.

Üdvözölő távirat. Herkules-fürdőből jelentik nekünk, hogy a fürdői étterem számos helybeli és vidéki vendég jelenlétében megnyitott, és hogy ez alkalommal az öszzegytől társaság F e j é r Miklós államtitkárhoz, ki hervadhatlan érdemeket szerzett magának Herkulesfürdő felvirágzása körül, államtitkárrá történt kinevezése alkalmából üdvözölő távirat intézetett.

Születtek, meghaltak. Aradváros területén az elmúlt héten született 21 csecsemő (11 fiú, 10 lánygyermek), elhalt 26 egyén (14 fiú, 12 nőnemű). Az eredményt a szerinti ismét elismerték. A születések évi arányszáma 27,6, a halálozásoké 34,4 per mille.

Turista ut éjjel. Ot fiatal turista érkezett csütörtökön éjjel Aradra. Temesvárról jöttek, még pedig biciklín, a mely mindinkább szélesebb körökben kezd elterjedni. A kerékpározók csütörtök este 8 órakor indultak el Temesvárról Urcyfalván fél órát pihenve, éjjel egy órakor már Aradon voltak. Tehát csaknem annyi idő alatt tették meg az utat, mint az arad-temesvári vasút. A kerékpározók a tegnapi Aradon töltötték s este ugyan-otak biciklín visszautaztak Temesvárra.

Jegyzői vizsgát tartottak tegnap és tegnapelőtt az aradi megyeházán. Három jelentkező volt, kik közül kettő a vizsgálatot átment, egy azonban megbukott.

Egy különös halála. Az Aradon elhunyt S z m e t a n o v i c s Sándor dr. a "Makói Hírlap" a következőket írja: "Baldogtalanul ki mondhatjuk volna, a hlyet, hogy különleges nevezett. Mert bizony S z m e t a n o v i c s Sándor doktornak elmeállapota nem volt normális. Lakója vala már a közönség megfigyelő osztályának is. Hiszen olyan dolgokat művelt, a mik kétségelenné tették, hogy elmeje elborult. Neje künn lakott nagykitér-jedő pásztián, a férj batonyai házban tartózkodott, de néha hetekig nem mutatkozott S mikor a hosszú elzárkózás után először adott életjel magáról, tette azt olyaténképen, hogy rémületbe ejtette a község lakosait. Lövedőgözetet az utcákon s mindenkit, ki utjába tévedt, halálal tenegetett. Méskor a szelidég nyert hatalmat fölőtte. Ekkor divatrua üzletet rendezett be lakásán, az üzletben tartózkodott, de eladásra nem voltak szánva az okkik. Egyszer megharagudott a vármegye s ekkor halálra ítéletet mondott ki a megye fölött s rendelést bocsátott ki az ítélet végrehajtása tárgyában. — Az utolsó kolera idejében lapok utján híresztelte, hogy neki a pestis ellen szere van. Békés-megyéből deputáció körelete fel, hogy jöjjön a megyébe és mentse meg a betegeket. Am nem akart menni. Kérték tehát arra, mondaná meg, mi az ő gyógyomdja? Ezt sem akarta tenni. U azt el nem árulja, de azt a módot nem is követi. Ez volt válasza. Az orosházak pedig meg akarták közevni a maguk derék orvosát: mert miért nem megy el Batonyára. Szmetanovics titkát ellesni. Ma már halt ember.

Piskitelep — nagy község. A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetője hosszas fáradozás és utánjárás után kivitte, hogy a jobbadán vasuti hivatalnokok által lakott Piskitelepet nagy községgé emelték s ezentul nem lesznek a hivatalnokok a dedáció előjárás és bíró intézkedései alá vetve. Már maga az is furcsa volt, hogy Piskitelepet Dédácshoz osatolták, holott az előbbinek háromszor annyi és sokkal intelligensabb lakossága van, mint Dédácsnak. A nagyközséggé emelést Hunyadmegye köztörvényhatósága moudoita ki a napokban.

Név nélkül eltemetve. Megirtak, hogy Aradon a Tretyler-féle fátelpléni csütörtökön egy leánya holttestét halaszták ki, a mely már teljesen feloszlott. A holttest kilyét tegnap sem sikerült megállapítani s így azt eltemették.

Majális. A lippei önkényes tüzoltó-egylet idej majálisát vasárnap tartja meg s arra Aradról is nagy közönséget meghívtak.

Hat métermáza halat foglalt tegnap az aradi rendőrség. A virgoncz jó-zsákokkal Szabadkáról vándorolt fel hozsank egy szegény asszony, a ki ugylátszik, még nem ismeri a szigorú halászási törvényt, mert semmi igazolványt nem tudott felmutatni, hogy a halakat hol szerzte s hogy van-e árulási joga. A tömételten mennyiségű halat elárverezték a városi szegények, s az országos gazdasági alap javára.

A fürdő-szezon idestova Aradon is megkezdődött. Ezt már a rekkend hószé magával hozza. Itt az első lecske: G r ü n b e r g e r újonnan átalakított Maros-uzsodájai ma megnyitja.

Tolvaj szociálizmus. Blum Róbert állandóan munkanélküli temesvári munkás napi 24 szabad óráját arra használta fel, hogy szocializmus eszméket csöpögtetett a helybeli munkások lelkébe. Hasonló igazolási miatt őt a bécsi rendőrség mindenkorra kitiltotta Bécsből, mire az agitátor T e m e s v á r r a tette át működését. A rendőrség sőt pedig ügyelmelet tartotta Blum becses személyét. Történt pedig, hogy a foglalkozásihiany folytán pénzhiányban nyerte kifolyását. Blum nem jött zavarba; a szocializmus tana, mely szerint a "tulajdon lopás", egyzeretlen megfordította arra, hogy a "lopás tulajdon" s szerdán reggel H ü b n e r Antal barátja lakásában feltörtte a zárt szekrényt s abból 105 forint készpénzt ellopt. Feljelentéstől nem tartott, mert ezt csak baráti kölcsönnek tekintette, na meg azért is mert Hübner Blum ne-
nek udvarolt. Hübner azonban mégis m

tette Blum ellen a feljelentést és W e c h s e l b e r g e r városi kerületi kapitány ép akkor tartóztatta le a "józsefkorosi in-dóházban a tolvajt, mikor ez Nagyjósi-ki n d á r a akart utazni. Elfogatások nagy mérgesen oda kiáltott a rendőrségre, hogy gyűlölő Magyarországot — pedig ez a Magyarország fog neki most közönségen ellátást adni.

E külv. S z ö l l ö s y Antal szép leányát, Ilonka kiaszonyt, a napokban veszte oltárohoz Makón a s z l u b á c s Lajos antalfalvi gyógyszerész.

Az aradi hadász-betegseggyógyzó egylet következő körlevelet bocsátotta ki tagjaihoz: Egyelőnk folyó hó 19-én, vasárnap délután 3 órakor tartja saját helyiségében (Kele-menet 9. sz.) a szerző tumpalommal szem-ben rendez évi közgyűlést. Első közgyűlé-sünk lesz e: saját helyiségünkben. A ki az egylet érdekeit szívón viseli tudja mily nevezetes mozzanat az egyletünk életében Ezen közgyűlés egyik főtárgya lesz az egy-letti zászló megszerzése iránt intézkedni Régi óhajaink ez egyik legfontosabbja meg-érdemi, hogy az egylet minden buzgó tagja jelen legyen a határozásnál. Ezért tekintettel arra, hogy egyletünk csak egy virágosz-hatik fel azon biztos alapon, melyre most már helyezve van ha az összes tagok meleg érdeklődéssel ragaszkodnak ahhoz: bizalom-mal kérjük fel tagtársainkat, sorakozásnak teljes számban az egylet lobogója alatt togyék közgyűléstüket egyletünk újjászületési ünnepevé!

Egy korrektor az »A r a d i K ö z l ö n y« részére felvétetik. Jelentkezni la-punk kiadólivatalában lehet.

NAGYVILÁG.

Stefánia özvegy trónörökösé leányával Erzsébet főhercegnővel csütörtökön délelőtt háromnegyed 10 órakor Máramár-rehől, három napi távollét után, megérkezett Luxemburgba. A főhercegnő asszony ki-vánására, ki különben a legjobb színben van, a vasutnal fogadtatás nem volt, de azert a vasuti igazgatóság tagjai közül né-hányaban megjelentek a peronon. A fő-hercegnő asszony, leánykájával együtt gyász-ruhát viselt. Kisebretében voltak: Sylva-Tarouca grófnő, Széchenyi és Chotef ud-
varmester elhagyván az udvari vonatot. Bécaujhelyről egyenesen Bécsbe ment. A luxemburgi palota bejáratánál nagyszámu közönség sereglett össze, mely az öze-
gy trónörökösét szívélyesen üdvözölte.

Károly Lajos főhercegnék a ma-gyarok iránt mindig ki-mutatótt rokonszenvére jellemző példát emlit a "Budapesti Hírlap"-ban Tusnádi Kovács P., a hidegkúti tve-gyár igazgatója. A tavalyi barcellonai ki-állításán történt, melynek osztrák és ma-gyar osztályai védnöke volt a főherceg. Még a kiállítás megnyitása előtt megöze-
osztrák osztályt, de az el nem készült ma-gyar osztályba nem ment Midőn azon-ban meghalták, hogy már megérkezett a magyar bizottság küldötte, Tusnádi Ko-vács, rögtön levelet írt neki, hogy más-napra várja magyar osztályban. A ma-gyar küldött a kijelölt időben a főbejártnál várt a főhercegre, ki pontosan megérke-
zett nagy kísérettel s már távollóról kezé-
nyulva Kovács felé így szólott: "Jó re-ggett!" egyenesen az önk kedvétől mag-dtam itt. Már tegnap este kellett volna el-
utaznom; de véletlenül megdudtam, hogy itt van ön s nevélyoztatmag uttérve-met. bár 12-dikén reggel okvetlenül Bécsben kell lennem, mivel bátyám, felséges kirá-
lyunk, az nap tartja de anyánk; Mária Te-rezia királynő szobrának leleplezési ünnepe-t, a melyen nekem jelen kell lennem. Most jóhálójában kell majd utaznom, de nagyon bantott volna, ha bár akaratomon kítyl is, mellőzéseivel hagyom el Barcelonát." Aztán végig járta a készülő magyar osz-tályt, kérdézősködött a kiállítás, a kiállít-
tandó tárgyak felől s mintegy háromnegyed órai időzést után elismeréssel fejezte ki, mondván: "Nyugodtan távozom, látva, hogy ügyünk avatott kezeiben van, azonban még egy, nekem, legyen figyelemmel: Krisz-tina királyné, május 20-dikán jó a megnyi-tás ünnepe." Mikor T. Kovács egy ízben valami kérdésre németül felelt, a főherceg sietett megjegyezni: "Hagyja el Tusnádi, maradjunk csak a magyarnál, én nagyon szeretem s mindig örömmel ragadom meg az alkalmat ha a kedves nyelvet beszél-hetem."

A Eiffel-torony. Párisban már meg-nyitit a közönség számára. A megnyitás nap-ján egy spanyol ment föl rá először, aztan amerikaiak és angolok követték. Egy óra rlat a kedvezőtlen idő dazára, 500 je-gyet adtak el. A toronyban 63 ellenőr ál-kalmaztak. Az első emeleten meg kell mu-tatni az ulul váltott jegyet, a melyet torony tetején elszodnek. Az első emeletre 337, a másodikra 312 lépés vezet. Az első emeletig a fölézállás díja három frank, minden további emeletre egy frankkal több. A torony reggeli 10 órától esti 10 óráig van nyitva.

A völgyény. Egy bécsi fiatal meny-aasszony nagyon rossz hírt kapott a buda-pesti rendőrségtől. Megtudta, hogy völ-gyénye, kinek visszátértét epedő szívvél várta, itt fogva van, mert rég keresték sikkasztó. A völgyény urat Bécsben Paenek József néven ismerték s ápril elején azzal buvszort menyasszonytól, hogy hazajő Magyarországra, megzerözni a házassághoz szükéges okmányokat. De napok, hetek múltak s a völgyény hírt sem adott magá-ról. Az aggodó ara jelentést tett az elü-nérsől a bécsi rendőrségnek, és pedig tuda-kozó levéllel fordult a budapesti rendő-rséghez megkérdeve a keresett Psenek Józ-sef arczképét is. Itt pedig azonnal ráis-mertek, hogy az tulajdonképen az elfogott Bozky József, a kunszentmártoni takarékpénztár szökevény igazgatója, ki 60.000 frtot sikkasztott s Bécsből visszátértében került a rendőrség kezébe.

Szenzációs eset történt P r á g á b a n. Schödl Frigyes általános ismert

polgár a többszörös háziur gyilkos merény-
letet kísérelt meg hetven éves felelőgen. Az öreg házaspár nagy vagyonát a nő ke-zelte. Schödl összeveszett nevel, mert azt hitte, hogy nem számol be pontosan a jö-vedelmekről. Indulatból levette a falról pisztolyt és kétszer ráolt a feleségére. A dühöngő embert átadták a rendőrségnek, a nőt pedig még élve kórházba vitték.

Rövid hírek. A u g u s t o s né-met özvegy özvegye a néhai Vilmos oszá-szár olajfestést arczképét ajándékozta az agg báró Cohn bankárnak ki tudvalóleg Vilmos oszázár maganyagját kezelte és soha sem fogadott el anyagi jutalmat. — A p e r s a s a h hétfőn Dsalla mellett orosz területre lépett s a hatóságok Unnepélyesen fogadták. — A p á r i s i k i á l l i t á s s intőzől 15 millió frank-nyi beletételese nagy aranyu tombolajáté-
köt teremnek, melyhez a kisorsoladót tár-gyakat a kiállításból vásárolnak; a tiszta jövedelmet pedig arra fordítanak, hogy vi-déki tanítók, munkások, földmivesek meg-látogathassák a kiállítást.

IRODALOM és MUVESZET.

Uj zenomé. S e r l y Lajos kiváló zeneszerzőnk hírneve nemcsak országuk határain belül, de a külföldön is ismerete-n. Mnt egyike legjobb és legtermékenyebb zeneszerzőinknek, rövid idő alatt szerzemé-nyeivel paratlan sikert s magának nevé-t szerzett. Néhány év óta a bpesti népszin-
ház előadott műjanságainak zenéi osaknem mind Serly szerzeményei — ki a "T ó t l e á n y", "C s ö k o n s z e r z e t t v ö l g e n y", "M a g d o l n a", "M i l i m á r i", "I n g y e n é l ö k", stb. népszimulák, "M a r c i a" vig dalmé stb. kompozitívál a legnagyobb mértékben vánta magára a figyelmet. Legújabb szer-
zeménye az "I r é n c s á r d á s", melyet szerző kiváló tisztelettel Sze-nedey Irén urhölgynek ajánlott — gyö-nyörű szerkezete, — s fülbemászó dala-mosságánál fogva jóval felülszarnyalja a je-lenben tultermékeny csárdás-irodalom vala-mennyit — s méltó társát fogja képezni a szerzőnek még a külföldön is ismert s kapos "H a n k a" és "Nyulacska" osárdásnak. — Megjelent Szekesfehervárról K l o b n e r Péter kiadásában, Ara 1 forint.

Szegény ördögök. E esim alatt B é k e f i Antal, jeles fiatal szegedi hírlá-díró, a következő felhívást bocsátotta ki: "Ezen cím alatt adom ki kisebb rajzokból álló második művetem. A kötet, mely 12 ives lesz, július 1-én fog megjelenni Bába Sándor nyomdátulajdonos kiadásában. A kötet előfizetési ára 1 frt. Diskótéaban 2 frt. Az előfizetési pénzek június 15-ig Bába Sándor könyvküldőhivatalába küldendők. Gyűjtőknek fiz előfizető után gy tisztelet-példány jár. Helybeli megrendelő a köny-
vet háshoz hordva, vidékiek pedig postán bérmentve kapják meg. Szeged 1889. május 14. B é k e f i Antal." — Ajánljuk az érdekes kötetet olvasóink melog figyelmébe.

A »Technológiai Lapok« című szak-folyóiratot melegen ajánljuk az érdekel-t közönség figyelmébe. Szerkesztője T á b o r s z y Ottó a m. kir. technológiai muzeum igazgatója, kinek felhívásából kö-zöljük a következőket: "Célünk megvaló-sítására első rendben arra törekünk, hogy cikkekben, apró közleményekben és rajz-mellékletekben oly hazai iparezikket és szerkezeteket ismeresünk, a melyek mű-szaki, iparos és fogyasztó közönségünkre nézve érdekelnek bírnak. — Természetesen azokat a külföldi gyártmányokat, szerkezet-
ket és műveletmoudokat is megbeszéljük, melyek hazai parunkra nagyobb fontúságnak. Kiváló gondot fordítunk arra is, hogy ol-vasóinkat az iparmuzemünk, műszaki és iparoktatási intézmények céljáról és műkö-déséről tájékoztassuk. Első rendben ezek-nek a feladata a szakékpés terjesztésével az ipart fejleszteni, miért és működéstudnak minden mozzanatát mindnyájunkra, de kivált azokra, kiknek érdekében ezeket az intéz-ményeket létesítették. Kiváló fontosság. Kül-ön rovatot nyitunk, a hazai és külföldi i p a r k i á l l i t á s o k n a k és ezeknek a lapunk keretében illő részeit szakészerien is-mertetjük! A s z a b a d a l m a k rovatát alatt tért nyitunk a szabadelmi ügyekre vonatkozó általános érdekt közleményeknek, közöl-jük az engedélyezett és érvénytelenné vált szabadelmáknak osztályok szerinti jegyzé-két, valamint az általánosabb érdekt ta-lálmányok leírásának kivonatát. A hazai és külföldi s a k i r o d a l o m újabb termékeit ismertetjük, hogy olvasóink ezek-ről is folytonosan tájékozva legyenek. A »Technológiai Lapok«-kal párhuzamosan és kapcsolatosan »Technológiai Könyvtár« oszmen, a folyóiratban megjelent cikksorozatoknak és rajzoknak különlenyó-matát (szövegekben szándékozunk kiadni). — Ily módon irodalmunkat egyes szak-munkákkal is gasdagíthatjuk, a melyek-
nekben eddigelő nagyon is szükölködünk, pedig fontosságukat mindenki elismeri. Jól tudva, hogy minden társadósunk, legfel-lézőbb tevékenységünk hiába való volna, ha az erre hivatottak hathatósan nem támoga-tatnának. szaktársainkat, gyárosainkat és iparosainkat, hatóságainkat és szakintézet-
inket, valamint a műszaki és ipari tevé-kenység iránt érdeklődő nagyközönségünket a jó ügy érdekében arra kérjük, hogy a »Technológiai Lapok« gyarapodásához szel-lemileg és anyagilag tevékenyen járuljanak. A »Technológiai Lapok«. Előfizetési díja egész évre 5 frt, félévre 2 frt 80 kr, né-gyedévre 1 frt 50 kr. A lapot illő küldé-mények Budapest, VII. Rottenbiller-utca 12. szám alá intézendők.

KÖZGAZDASÁG.

A vetések. (Vége)
A r p a. A Duna balpartján jól kelt és szépen fejlődik, helyenként azonban a

szárazság miatt némileg elmaradt. A Duna jobb partján szépen kelt és a kedvező má-jusi időjárás folytán, jól fejlődik. A Duna-Tisza közén az őszi kőzt sok ritka és foltos talaihat. A Tisza jobbpartján a ta-vaszi nagyobbra mindenütt szépen kikelt, szárazság következtében azonban ritkán. A Tisza balpartján az őszi, mely csak kevés vetetett az egész vidéken, gyenge; a ta-vaszi azonban a legtöbb vármegyékben jól kikelt és szépen fejlődik. Szabolcs-, Szath-már- és Szilagy-vármegyékben azonban a tartós szárazság akadályozza növekedésé-ben. A Tisza-Maros szögén a tavasznak kedvezett az időjárás, mindenütt virázn kelt s jól bokrosodik. Az erdélyi vármegyékben jó közéletmesté igér.

S a b. A Duna balpartján eléggé stríe jól kelt, helyenként esőt igényel. A Duna jobbpartján általában véve jól áll. A Duna-Tisza-közén általában véve igen szépen áll. A Tisza jobbpartján helyiely közel még most is vetik; a kikelt zab általánosán kedvezően áll. A szárazabb vetett ritkán kelt, a Tisza balpartján mindenütt szépen kikelt s jól fejlődik, kivéve Szilagyvármeg-yét, hol gyenge. A Tisza-Maros szögén ál-talán véve jól kelt és már is bokrosodik. Az erdélyi vármegyékben szintén szépen mutatkozik.

R e p c z e. A Duna balpartján, Po-zsonyvármegyében szépen virágzik s igen jól kifejlődik, ellenben Nógrádban, vala-mint Nyitraiban silány, a Duna jobbpart-ján sok helyütt kiszáradtak. Vas-, Vesz-prém- és Zala vármegyékben kielégítően áll. A Duna-Tisza közén virágzásban van, több-nyire gyenge. A Tisza jobbpartján általá-ban véve gyenge termésre nyújt kilátást, a Tisza balpartján keveset igér, virágzani kezd, Tisza-Maros szögén itt-ott ritka és gyenge ugyan. többnyire azonban kö-zépszerű.

K a p á s - é s k e r t i n ö v é - nyök ültetése és vetése a Duna bal-partján folyton tart; takarmányra és te-
ngeri sok helyen szépen kelt. A Duna jobb-partján burgonya, tengeri és takarmányra szépen kelt. A Duna-Tisza közén ültetése és vetése befejeztetett; a korábban vetet-
tek többnyire teljesen ki is keltek; a ten-gerekapálás Bacs-Bodrog-vármegyében helyenként kezdetét vette; a dohányplántá-
kültetése Csongád- és Pest-vármegyékben folyamatosan van. A Tisza balpartján a tengeri-, répa- és burgonya-ültetés — kevés kivétellel — befejeztetett. A Tisza balpartján a tengeri mindenütt szépen kel, a takarmányrépa is nagyobb részben már elvetették. A burgonyát most ültetik, vala-mint a dohányplántákat kiültetését is meg-kezdették. A Tisza-Maros szögén, csekély kivétellel, el vannak vetve és ültetve, a kikelték jó néznek ki és gyarapodnak, a burgonyát helyenként már kapálják is Tengeri, ezukor és takarmányrépa, kender és kiltetett dohányplánták jól fejlőd-
nek, az erdélyi vármegyékben későn vetettérek, csak most kelnek.

M e s t e r s é g e s k a s s á l ó k. A Duna balpartján kitűnően fejlődnek. A Duna jobb partján luczerna- és here-félék fejlődnek, bő hozamot ígérnek. A Duna Tisza közén kevés kivétellel jól fejlődnek. A Tisza jobb partján löhere és luczerna helyenként kivessztet ugyan, de általában véve igen jól áll s nagy mérvben pótolja a száraz takarmány hiányát. A Tisza bal-partján a löherek és luczernások jól nö-vekednek, Szabolcs- és Szilagy-megyékben gyengék. A Tisza-Maros szögén általában véve igen kedvezők. Az erdélyi vármegyék-ben mindenütt jól indultak és szépek.

R é t é s l e g e l ő. Az egész or-szágban a rétek, igen kevés kivétellel, jó eredményt ígérnek; legé-
elegendő van.

S z ö l ő é s g y ü m ö l c s. A Duna balpartján a filloxeramentes szőlő szépen hajtott, első kapálása vége felé kö-zeledik; gyümölcs nem sok ígérkezik, mert a fák dusan virágosnak ugyan, de a rend-
kívüli sokaságban mutatkozó hernyók, itt-ott ezen kívül még a cserobogarak is, fe-lette pusztítják. A Duna jobbpartján a szőlő szépen hajt és fejlődik; Baranyában helyenként a jég, Vas megyében pedig a rovarok okoztak kárt benne. A gyümölcs-fák szépen virágoztak, néhol bő termés-t mutatnak. A Duna-Tisza közén a szőlő jól hajt a gyümölcsfák nagyobb részt jól virágoztak. A Tisza jobb partján a gyümölcs-fák talve voltak és több helyen most is telve vannak virágokkal, de a hernyók milliárdjai, melyeket nagy pusztításuk tel-
lett sem lehetett kiirtani, valószínűleg tel-
jeesen megsemmisítették a gyümölcster-mést. A T i s z a balpartján a gyümölcs-fák mindenütt nagyon dusan virágoztak és virágosnak, úgy, hogy ezután itélve, a legszebb termésre lenne kilátás; oly rend-
kívül sok azonban mindenütt a hernyó és oserobogár — mely a fák levelét pusztítja — mizerint félni lehet, hogy ennek követ-keztében igen rossz gyümölcstermés fog be-következni. A szőlő a legtöbb helyen szé-
pen fakad, hajtatási gazdagok s így igen jó reményvel bíztak. A Tisza-Maros szögén a gyümölcsfák leveleit már sok helyütt megdézsmáltak a hernyók; szőlők a phy-lloxera-mentes helyeken mindenütt jól haj-tanak. Az erdélyi vármegyékben, cse-
kely kivétellel, általában jó termésre van kilátás.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A »Magyar-francia« válságos hely-zetere vonatkozólag érdekes hírt közöl a "Pester Lloyd" tegnapi száma Bécsből. A monarchiában működő összes tűzbiztosító intézetek ugyanis a gyarek biztosítására néve egymás közt szerződést kötöttek arra nézve, hogy ha egyik vagy másik társaság egy gyarat 30.000 frton felüli biszto-sításra kelvessz nehegy ilyen veszélyes kockázatokkal tulterheltség — tartozik egy bizonyos részt a többi biztosító intéze-
teknél viszonbiztosítani. A mint a "Pester Lloyd"-ot Bécsből értesítik, a "Magyar francia" és "Osztrák Phoenix" válságos hely-zetere való tekintettel az ezen intézeteknél viszbiztosításra feladott összegek a gyári

biztosítási kartellben résztvevő biztosító in-tézetek között kiselégképen egyenlőleg felosztattak. Es alkalommal az érdekel-t biztosító intézetek részéről egy bizottság küldetett ki, melynek feladata lesz a szó-ban forgó két inaradó társaságtól, az álta-lunk kiutentett díjtartálékra nézve, meg-felöl biztosítási alapot kieszközölni és egy-
uttal az illető intézetek igazgatóságával megérteni, hogy mindaddig, míg valál acnagyi viszonyai teljesen nem rendezet-
tek, a f e n n á l l ó s z e r z ö d é s é r t e l m é b e n g y a r a k n á l v i s z s z b i z t o s í t á s o k r a t ö b b b é n e m s z á m í t h a t n a k. Ezen nagyrédektü hírt azzal resznk át a "Pester Lloyd"-ból, hogy a "Magyar fran-cia", melynek diszkreditált helyzetéről már utonfélon beszélnék, még elég bátorsággal bír körlevélileg megkérésén biztosító feleit, hogy a papíron levő 7 milliónyi tőket tekintetbe véve, biztosításait még t o v á b b r a i s n á l a e s z -
közölje és azon eseménynek ad kifejezést, hogy: "helyzetének öszinte feltárása a bisz-tosító félben megszállítja a hozzá való bizalmat. . . . A m e g b u k o t t " T i s z a " b i z t o s í t ó t á r s a -
ulat, melynek zilált anyagi állapota ról hosszú ideig minden felé beszólgelték, közzvetlen esőd alá jütása alatt szintén ha-s o n f a j t a b i z a l m a s l e v o -
l e k k e l f o r d u l t f e l e i t e z. Ismételve csak azt mondjuk, hogy itt csak is a kormánynak gyors beavatkozása segít-het a nagyszámu felek sorsán.

Hivatalos piaci árak Aradon.

— Május 17. —
Gabonamélek: tiszta buza legnehezebb 6 frt 40 kr, közép 6 frt 20, kétszeres leg-nehezebb 6 frt 10 kr, közép 5 frt 40 kr, roza legnehezebb 5 frt — kr, közép 5 frt 50 kr, árpa legnehezebb 5 frt 50 kr, közép 5 frt 20 kr, zab legnehezebb 5 frt 20 kr, közép 5 frt — kr, retek-repce legnehezebb — frt — kr, kukorica 5 frt 25 kr 100 kilonként.
Liszt: legfinomabb 0-ás 16 frt — kr, leg-finomabb 15 frt 60 kr, zemlye 14 frt 20 kr fehére kenyér 13 frt 20 kr, fekete kenyér 11 frt 40 kr, rozs — frt — kr, tengeri — frt — kr mmkint Dara tiszta buzából 16 frt 80 kr. Arpakasa 14 frt 20 kr mmkint.
Hüvelyek: borsó 18 frt — kr, bab 10 frt — kr, lenese 16 frt — kr, köleskása 11 frt 50 kr, burgonya 3 frt 60 kr méter mássáknint.
Szén: 1. kötött legjobb 4 frt — kr 11 középszerű 3 frt 50 kr, köttelen: leg-jobb 3 frt 50 középszerű 3 frt — kr egy mmasza.

Szuez-üzlet.

(Május 17.)
(B.) Szuez. Készaru nagyban 50.50 —, kicányben 51. —, hordó nélkül pr. 100 L %, 35 frt fogyasztári adóval.

Budapesti gabnátörzsa.

(Május 17.)
Jó kínalat, gyenge vételkedv. Forgalom 14000 mm. Mai—juniusi buza 6.75 —, Oszti buza 7.15—16. Oszti árpa 3.30 —. Mai —juniusi tengeri 4.62—4.63 Juli-augusztusi tengeri 4.70—80.

Hivatalos ártolyan

a budapesti áru- és érték tésedén 1889. évi május hó 17-én,

Magyar aranyáradék 4. sz.	103.90
magyar papíráradék 5.	97.70
magyar vasuti költőn	142. —
magyar keleti vasuti államkötvy	100. —
magyar keleti vasuti államkötvény 2. kib.	—
magyar keleti vasuti államkötvény 3. kib.	—
magyar földterhermentési kötvény	106. —
magyar földterhermentési kötv. záradék	105. —
Temes-bánáti földterhermentési kötvény	105. —
Erdélyi földterhermentési kötvény	105. —
Horvát-szlavon földterhermentési kötvény	105. —
Magyar szőlődezmaváltási kötvény	99.75
Magyar nyeresémeny-sorajegy-költőn	143.60
Osztrák-alkalmazási és szegedi sorajegy	123.00
Osztrák járadék papírban	88. —
Osztrák járadék ezüsterben	8.25
Osztrák járadék aranyban	190.75
1880-iki osztrák állam-sorajegy	144. —
Osztrák-magyar bank-sorajegy	803. —
Magyar hitelbank-sorajegy	315.75
Osztrák hitelintézet irátvány	308.40
Cs. a. k. arany	5.55
20 frankos arany (Napoleon'or)	9.37
Német birodalmi márká	67.70
London	118.30
20 márkásarany	11.96

Felölő szerkesztő: H I N D Y A S S P A N T.

NYILTTÉR.

„Fehér kereszt” szálloda.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy

e hó 18-án szombaton

kerti helyiségeimet

megnyitom, mely alkalommal a 39-ik gya-lozozred zenekara Czapek Károly karmester ur vezetésével mellett

hangversenyezni fog.

A katonaszenkar itt tartózkodása alatt nálam kedden, csütörtökön és szombaton hangverseny tartatik.
A n. é. közönség b. figyelmébe aján-lom még állapotát, a melyben k's adagok-kal is szolgálok.

Tisztelttel

H o h l Károly.

